

Huvudman

Aros skolor AB
Organisationsnummer 556909825
mohamed@iqraskolan.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Iqraskolan i Västerås kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 4 december 2023

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 genomfört en tillsyn av Iqraskolan, som är en F–6 skola belägen i Västerås kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande undervisning av legitimerade och behöriga lärare, erbjudande om moderna språk som språkval, extra studietid, garantin för tidiga stödinsatser, anmälan och utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram samt beslut om betyg och betygskatalogens utformning.

Skolinspektionen har den 4 december 2023 beslutat att förelägga Aros skolor AB att senast den 28 februari 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare, erbjudande om moderna språk som språkval, extra studietid, garantin för tidiga stödinsatser, anmälan och utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram samt betyg om betyg och betygskatalogens utformning.

Aros skolor AB har inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har vid ett uppföljningsbesök den 23 april 2024 genomfört intervjuer med lärare, specialpedagog och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. lärar- och klassscheman och sammanställningar gällande garantin för tidiga stödinsatser. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Aros skolor AB har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 4 december 2023 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Iqraskolans arbete med att ge eleverna undervisning av legitimerade och behöriga lärare då skolan saknade legitimerad och behörig lärare i ämnena slöjd samt idrott och hälsa. Vidare bedömde Skolinspektionen att det fanns brister gällande att tre olegitimerade lärare anställts utan tidsbegränsning.

Huvudmannen har inkommit med kopior av de rekryteringsannonser som varit publicerade i syfte att anställa legitimerade och behöriga lärare, däribland rekrytering av en legitimerad och behörig lärare i ämnena slöjd samt idrott och hälsa. Av inkomna handlingar framkommer att Aros utbildning AB har annonserat efter en legitimerad och behörig lärare i slöjd samt idrott och hälsa under perioden 22 januari till den 21 februari 2024. Huvudmannen har även inkommit med ett avtal av vilket det framgår att Aros skolor AB har ett rekryteringsavtal med ett bemanningsföretag. Vidare uppger huvudmannen att inga nyanställningar gjorts sedan det tidigare beslutet.

I intervju med rektorn framkommer att inga legitimerade och behöriga lärare har sökt tjänsten som annonserats ut gällande lärare i slöjd och idrott- och hälsa. Det finns en lärare på skolan som har behörighet i ämnena men rektorn vet inte om den läraren har utrymme för att undervisa i idrott och hälsa till hösten. Det är samma sak gällande slöjd, uppger rektorn. Rektorn berättar att de kommer att göra en omorganisation till hösten 2024 eftersom skolan kommer att få fler elever. Eventuellt kan de lösa behörigheten genom omorganisationen. Skolinspektionen förklarar i en diskussion med rektorn och den biträdande rektorn att det är huvudmannens ansvar att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare och att skolan måste fortsätta arbeta för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare i slöjd samt idrott och hälsa.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon lärare att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan lärare får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. (2 kap. 18 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Aros skolor AB brutit mot bestämmelserna när det gäller undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Moderna språk som språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 4 december 2023 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Aros skolor ABs arbete när det gäller skyldigheten att erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska som språkval då Iqraskolan endast erbjöd eleverna spanska som moderna språk.

Huvudmannen har redovisat en blankett som har lämnats ut till elever och elevers vårdnadshavare inför valet av moderna språk för läsåret 2024/25. Huvudmannen redovisar även att språkvalet kommer att genomföras under tiden 8 april–15 april 2024 och att huvudmannen kommer att erbjuda eleverna att välja tyska och spanska som moderna språk.

I intervju med lärare som undervisar i årskurserna 4–6 och med rektorn framkommer det att skolan erbjuder spanska och tyska som moderna språk som språkval inför kommande läsår. Lärarna som undervisar i årskurserna 4–6 och rektorn uppger att alla elever inte lämnat in sina valblanketter än, men att eleverna som lämnat in blanketterna främst har valt spanska som modernt språk som språkval.

Rättslig reglering

Undervisningen i grundskolan ska omfatta ämnet moderna språk, som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål. Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. (10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 5 § skolförordningen)

En elev får istället för ett språk som erbjudits som språkval välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk, under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, eller engelska (9 kap. 6 § skolförordningen).

Huvudmannen är inte skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval om färre än fem elever väljer språket (9 kap. 7 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 4 december 2023 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i att Iqraskolan inte erbjöd eleverna i årskurs 4–6 att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid.

Huvudmannen uppger att eleverna i årskurserna 4–6 nu erbjuds 60 minuters extra studietid både på onsdagar och på torsdagar.

I intervjuer med lärare som undervisar i årskurserna 4–6 framkommer det att eleverna erbjuds extra studietid på onsdagar och torsdagar, 60 minuter per gång. Den extra studietiden är förlagd direkt efter skoldagens slut, i skolans lokaler och det är två legitimerade och behöriga lärare som bedriver i undervisningen.

Rättslig reglering

Eleverna i årskurs 4–9 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet omfattar minst två timmar per vecka och undervisningen anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 4 december 2023 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Iqraskolans arbete med garantin för tidiga stödinsatser då Iqraskolan inte arbetat med garantin för tidiga stödinsatser i rätt omfattning och i rätt tid. Vidare fanns det brister gällande att det ska göras en särskild bedömning i samråd med specialpedagogisk kompetens om det finns en indikation på att en elev inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskap för årskurs 1 och 3 i svenska eller svenska som andraspråk och matematik.

Huvudmannen har inkommit med en skriftlig rutin för hur arbetet med garantin för tidiga stödinsatser ska genomföras på Iqraskolan. Av rutinen framgår vad som ska göras, när det ska göras och av vem samt när och hur arbetet ska följas upp. Det framkommer även av huvudmannens redovisning att samtliga lärare och elevhälsan på skolan har deltagit på två kompetensutvecklingsdagar vars fokus har legat på garantin för tidiga stödinsatser samt arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

I intervjuer med lärare som undervisar i förskoleklassen, årskurs 1 och 3 samt med specialpedagogerna framkommer det att skolan nu har en rutin för hur och när de olika delarna i garantin för tidiga stödinsatser ska genomföras. Läraren som undervisar i förskoleklass uppger att hen har använt hela materialet och att hen i samråd med specialpedagogen har gått igenom och analyserat samtliga elevernas resultat. Läraren uppger vidare att det var två elever som visade indikation på att inte uppfylla kunskapskriterierna. Specialpedagogen uppger att inga elever i förskoleklassen bedömts vara i behov av extra anpassningar kopplat till garantin för tidiga stödinsatser.

Lärarna som undervisar i årskurs 1 uppger att de använt det nationella bedömningsstödet och att de blev klara med det under vecka 16. Därför har lärarna inte hunnit följa upp och analysera elevernas resultat i samråd med specialpedagogen ännu. Lärarna uppger att det finns 7 av totalt 33 elever i årskurs 1 som visat en indikation på att inte uppfylla kunskapskriterierna. Dessa elever har anmälts till elevhälsoteamet som ett ärende enligt steg 1 i skolans rutin om att anmäla och utreda särskilt stöd.

Rättslig reglering

Nationella kartläggningsmaterial ska användas i förskoleklassen för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande (8 kap. 2 § skolförordningen).

Nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 (9 kap. 22 b § skolförordningen). Nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3 (9 kap. 21 § skolförordningen).

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och i lågstadiet i grundskolan, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd. (3 kap. 4 § skollagen)

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen)

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller utredning om behov av särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd. (3 kap. 4 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmäla, utreda och fatta beslut om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 4 december 2023 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i flera steg i Iqraskolans arbete med såväl anmälan som utredning och beslut om särskilt stöd.

Huvudmannen uppger att samtlig personal, lärare och elevhälsan informerats om skollagens bestämmelser kring extra anpassningar och särskilt stöd under en kompetensutvecklingsdag i januari 2024 samt även den 29 november 2023. Vidare uppger huvudmannen att skolans rutiner gällande att anmäla elevers behov av särskilt stöd till rektorn har förtydligats och att skolan nu arbetar mer skyndsamt kring åtgärder och anpassningar.

Enligt huvudmannens redovisning har rektorn genomfört en ny genomgång av samtliga elever på skolan i syfte att kartlägga elevernas behov av särskilt stöd. Genom detta uppger huvudmannen att skolan kan säkerställa att elevernas behov av särskilt stöd utreds likvärdigt och att eleverna får det stöd som de är i behov av. Av redovisningen framgår att rektorn har startat 18 utredningar gällande elevers behov av särskilt stöd under perioden 27 november 2023 till den 12 december 2023. Vidare har rektorn fattat 14 beslut om att utarbeta åtgärdsprogram samt två beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram.

De lärare som Skolinspektionen intervjuade vid uppföljningsbesöket uppger att skolans rutiner för att anmäla elevers behov av särskilt stöd har blivit tydligare. Rektorn har tagit fram en blankett som ska användas när en lärare behöver ha stöd från elevhälsoteamet. Genom att fylla i och skicka in blanketten till elevhälsoteamet anmäler läraren att hen har ett ärende hen vill ta upp med elevhälsoteamet.

Specialpedagogen uppger att rutinen och ärendegången som tagits fram är tydlig och att den bidrar till att inga elever faller mellan stolarna. Rektorn uppger att i och med att lärarna skickar in blanketten om anmälan till rektorn så bjuds lärarna in till ett av elevhälsoteamets möten. Under det mötet får läraren beskriva sin oro och elevhälsoteamet kan stötta lärarna att som ett första steg skruva på eller förändra de extra anpassningarna som eleven har. De extra anpassningarna ska sedan följas upp inom en två veckorsperiod. Visar det sig under uppföljningen att eleven trots extra anpassningar fortfarande befaras att inte uppfylla kunskapskriterierna kan rektorn starta en utredning om elevens behov av särskilt stöd.

Rektorn uppger att hon startar en utredning av de elever som anmälts för behov av särskilt stöd, men att det finns utredningar som har pausats. Detta gäller främst elever i årskurs 5 och 6 då rektorn nyligen gjort insatser på gruppnivå, genom att dela klassen till två klasser och att specialpedagogen nu är lärare för en ena klassen. Rektorn tillägger att hon behöver utvärdera insatsen innan hon går vidare med elevernas utredningar.

Det framkommer i intervjuer med såväl lärare som med specialpedagogerna att rektorn fattar beslut om att såväl utarbeta som att inte utarbeta ett åtgärdsprogram efter att en elevs behov av särskilt stöd är utrett.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogram beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, i form av distansundervisning eller i form av anpassad studiegång.

Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om betyg och betygskatalogernas utformning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 4 december 2023 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister gällande hur betyg beslutades samt hur Iqraskolan utformat betygskatalogerna då den biträdande rektorn angetts som undervisande lärare i samtliga ämnen och att han även hade signerat samtliga betyg i betygskatalogen. Vidare fanns det brister gällande att om den undervisande läraren saknade legitimation, fattades beslutet om betyg av den legitimerade klassläraren.

Huvudmannen uppger att personalen skriftligen har informerats om att lärare med legitimation i ämnet beslutar om betyg och skriver under betygskatalogen. I de fall läraren inte har legitimation har beslutet om betyg fattats tillsammans med en lärare som har legitimation. Vidare framkommer det av huvudmannens redovisning att det sker ett samarbete mellan lärarna på betygskonferenser i syfte att säkerställa att bedömningen av elevernas kunskaper sker mot bakgrund av en bred pedagogisk kompetens och erfarenhet.

Huvudmannen har inkommit med betygskatalogen för höstterminen 2024 av vilken det framgår vilken eller i de fall en lärare inte är legitimerad och behörig, vilka lärare som fattat beslut om betyg.

Läraren som undervisar i årskurs 6 och specialpedagogen uppger att i de fall en lärare saknar legitimation sker ett samråd med en legitimerad lärare vid betygssättning. Specialpedagogen har, i egenskap av legitimerad lärare i engelska, satt betyg tillsammans med en lärare som saknar legitimation, men tillägger att hen i det fallet även har bedrivit undervisningen tillsammans med läraren som inte är legitimerad.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska fattas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. (3 kap. 16 § skollagen, 6 kap. 3 § skolförordningen)

Beslut om betyg ska dokumenteras på föreskrivet sätt i en betygskatalog (6 kap. 10 § skolförordningen, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Anna Malmenfelt

Utredaren Åsa Jansson har varit föredragande i ärendet.